

Davacı : Türk Eğitim - Sen

Vekili : Av. Hatice AYTEKİN

Atatürk Bulvarı No:44 Daire:27/7 Beyazsaray Apt. Sıhhiye-
Çankaya/ANKARA

Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı - ANKARA

Vekili : Av. Özcan ÖGE - (Aynı adreste)

Davanın Özeti : Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Öğrenci Andı" başlıklı 12. maddesini yürürlükten kaldıran 8.10.2013 tarihli ve 28789 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesinin, öğrenci andının gerekçe gösterilmeksizin kaldırıldığı, hangi kamu yararı saikiyle işlem tesis edildiğinin belirli olmadığı, öğrenci andının Yönetmeliğin amaç ve ilkelerinde belirtilen konulara aykırılık teşkil etmediği, öğrenci andında geçen "Türk" kelimesinin etnik anlamda kullanılmadığı belirtilerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki ilköğretim okullarında her sabah öğrenciler derse girmeden okutulan Öğrenci Andı'nın dönemin Milli Eğitim Bakanı Reşit Galip tarafından hazırlandığı ve 10.5.1933 tarihli ve 1749/33 sayılı Milli Talim ve Terbiye Heyeti kararı ile uygulamaya konulduğu, 1972, 1997 ve 2012 yıllarında değişikliğe uğradığı, uygun olmayan hava şartları ve fiziki koşullarda dahi söylenmesi mevzuat hükmünce zorunlu olan "Andımız"ın kaldırılmasının Atatürk'ün gösterdiği çağdaş uygarlık düzeyinin göstergesi sayılan demokratikleşmenin gereği olduğu, Andın pedagojik olarak ilköğretim çağındaki (bu yaş grubundaki) çocuklar için uygun olmadığı, bu nevi yeminlerin demokratik toplumlarda söz konusu olamayacağı savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Burcu POLAT BAYIR

Düşüncesi : Uzun yıllardır uygulanagelerek genç nesillerin ülkesine anayasal vatandaşlık temelinde aidiyetini güçlendiren ve öğrencilerde değer oluşumuna olumlu yönde katkı sunan öğrenci andının kaldırılmasını gerektirecek idarece yaptırılmış eğitim biliminin gerekleri ve pedagojik formasyon ilkeleri bakımından değerlendirmeler içeren dava dosyasına sunulmuş araştırma, inceleme ve tespit bulunmadığı anlaşıldığından, dava konusu düzenlemenin iptal edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Melek ŞENDİL YAN

Düşüncesi : Dava, Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Öğrenci Andı" başlıklı 12. maddesini yürürlükten kaldıran ve 8.10.2013 tarihli ve 28789 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim

Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Her ne kadar 26.7.2014 gün ve 29072 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 95. Maddesi ile "Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği" yürürlükten kaldırılmış ise de bu Yönetmelikte de öğrenci andına yer verilmemiş olmakla davacının menfaat ihlalinin ve hukuka aykırılık iddialarının devam etmekte ve geçerli olduğunun kabulü ile işin esasının incelenmesi gerekli görülmüştür.

Uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için uzun yıllardan beri okullarda okutulmakta iken yürürlükten kaldırılan öğrenci andının eğitim sistemi içerisindeki yeri ve hukuki niteliğinin belirlenmesi gerekmektedir.

Anayasanın 10. maddesinde, herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu düzenlemesi yer almış; 66. maddesinde ise, Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür, hükmüne yer verilmiştir.

Dava konusu Yönetmeliğin dayanağı 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun " Genel amaçlar" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, Türk Milletinin bütün fertlerini, "Atatürk İnkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani ve manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek" Türk Milli Eğitiminin genel amaçları arasında sayılmış, "Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği" başlıklı 10. maddesinde de, "Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir." kuralı yer almıştır.

Aynı Kanunun 23. maddesinde de; milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olabilmek için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak, onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek.... İlköğretimin amaç ve görevleri, arasında sayılmıştır.

Eğitim ve öğretimin bireysel olduğu kadar toplumsal kazanım ve sonuçları da bulunduğundan yukarıda aktarılan kurallar ile milli eğitimin temel ilke ve hedefleri, bu kazanım ve sonuçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenmiştir.

Gerek yürürlükten kaldırılan Yönetmelik gerekse bu Yönetmeliği yürürlükten kaldıran Yönetmelikte de Kanunda belirlenen milli eğitim sisteminin genel ve özel amacı ile temel ilkeleri doğrultusunda düzenlemeler yapılmış olduğu görülmektedir. Eğitim sisteminin temel ilke ve hedeflerinin tam ve gereğince hayata geçirilmesi ve öğrencilerin bu doğrultuda yetiştirebilmesini sağlayan düzenlemeler yapılması, özel kurallar belirlenmesi gerektiği de açıktır.

Her iki Yönetmelikte öğrencilerden beklenen davranışlar ve yaptırım gerektiren davranışlar aynı nitelikte düzenlenmiştir. Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalmaları, milli, manevi ve kültürel değerlere uymaları öğrencilerden beklenen davranışlar arasında sayılmış, Anayasanın başlangıcında belirlenen temel ilkelere dayalı milli, demokratik, laik, sosyal ve hukuk devleti niteliklerine aykırı davranışlarda bulunmakta yaptırım gerektiren davranışlar olarak belirlenmiştir.

Yine Yönetmelikte, uyulması gereken kuralların ve beklenen davranışların, derslerde, törenlerde, toplantılarda, rehberlik çalışmalarında ve her türlü sosyal etkinliklerinde öğrencilere kazandırılmasına çalışılacağı düzenlenmesine de yer verilmiştir. Bu düzenleme ile eğitim ve öğretimde devamlılık ve sürekliliğin önemine işaret edilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin "Öğrenci andı" başlıklı 12. maddesinde, ilköğretim okullarında öğrencilerin, her gün ders başlamadan önce öğretmenlerin gözetiminde topluca öğrenci andını söyleyecekleri belirtilmiş, aynı maddede öğrenci andının içeriği de belirlenmiştir.

Andın içeriğinde geleceğimizi oluşturan nesillerin iyi bir insan, iyi bir vatandaş olarak yetiştirilmelerini amaçlayan değerlere yer verilmekte olup, dürüstlüğü, çalışkanlığı, karşılıklı sevgi ve saygının, vatan ve millet sevgisinin önemi vurgulanmaktadır. İçerik itibarıyla son derece yüce ve kutsal kabul edilen değerlerin öğretilmeye ve kalıcı kılınmaya çalışıldığı bir metin olduğu tartışmasızdır.

Tekrar yapmak öğrenmeyi kolaylaştıran ve kalıcı kılan bir öğrenme- öğretim yöntemidir. Öğrenci andının her gün okutulmasının, bu andda geçen yüce ve kutsal değerlerin önce bellekte yer edinmesini sağlamayı amaçladığı anlaşılmakta olup, bellekte yer edinen bu öğretici izlerin davranış biçimi haline dönüştürülmesinin sağlanması da yine eğitim ve öğretimin bir parçasıdır.

Metinde yer alan kavram ve ilkeler, Anayasamızda anlamını bulan kavram ve ilkeler olduğu gibi milli eğitim sistemimizin Kanun ve Yönetmelikte belirlenen, düzenlenen temel amaçlarını da ortaya koymaktadır.

Öğrenci Andı adlı bu metin zaman içinde değişikliklere uğramakla birlikte öğrencilere öğretilmek ve davranış biçimi olarak kazandırılmak istenilen değerlere ilişkin kavram ve ilkelerde bir değişiklik olmadan uzun yıllar okullarda okutulmuştur.

Uyuşmazlık bu açıklamaların ışığı altında değerlendirildiğinde; yeni nesillerin ülkesine anayasal vatandaşlık temelinde aidiyetini ve bağlılığını güçlendirmeyi, onların milli, manevi ve

kültürel değer oluşumuna katkı sağlamayı amaçlayan ve uzun yıllardır okutulan bu metnin yürürlükten kaldırılmasının hukuken geçerli sebeplere dayanması gerektiği tartışmasızdır.

Bu metnin; dayanağını teşkil eden Yasal ve Anayasal kurallarda, bir değişiklik olmadığı gibi bu kuralları şekillendiren ve metinde de yer alan toplumsal değer yargılarımızın ve ilkelerimizin değişmesi ya da değiştirilebileceğinin kabulü de mümkün değildir.

Kaldı ki, davalı idarece bu metnin okutulmak suretiyle öğretilmeye çalışılmasının öğrenciler üzerindeki etkisi pedagoji ilkeleri açısından bir değerlendirmeye tabi tutulmamıştır.

Diğer yandan davalı idarenin andın icra ediliş şekline ilişkin olarak ileri sürdüğü hususlar bu andın kaldırılmasını gerekli kılacak nitelikte görülmemiştir.

Bu durumda, içeriği itibarıyla milli eğitim sistemimizin temel amaç ve ilkelerini gerçekleştirmeye katkı sağlar niteliği bulunan, dayanağı kural, ilke ve kavramlarda herhangi bir değişiklik bulunmayan öğrenci andının, her hangi bir kabul edilebilir gerekçeye dayanılmaksızın kaldırılmasında hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Yönetmelik maddesinin iptali gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince, mensuplarının tümünü ortak çıkarları doğrultusunda temsil etme yetkisine sahip bulunan davacı sendikanın, üyelerinin ortak hak ve menfaatine ilişkin olmayan dava konusu düzenlemenin iptalini istemekte menfaati bulunmadığından davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmesi gerektiğine ilişkin Başkan Yüksel Öztürk ve Üye Tülay Bulgurcu'nun azlık oyuna karşılık, davacı sendikanın dava açma ehliyeti bulunduğu oyçokluğuyla karar verilerek işin esasına geçildi:

Dava, Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Öğrenci Andı" başlıklı 12. maddesini yürürlükten kaldıran 8.10.2013 tarihli ve 28789 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Her ne kadar 26.7.2014 gün ve 29072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 95. maddesi ile dava konusu "Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği" yürürlükten kaldırılmış ise de, bu Yönetmelikte de öğrenci andına yer verilmemiş olması nedeniyle davacının menfaat ihlalinin ve hukuka aykırılık iddialarının devam etmekte ve geçerli olduğunun kabulü ile işin esasının incelenmesi gerekli görülmüştür.

Uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için uzun yıllardan beri okullarda okutulmakta iken yürürlükten kaldırılan öğrenci andının eğitim sistemi içerisindeki yeri ve hukuki niteliğinin belirlenmesi gerekmektedir.

Anayasanın 10. maddesinde, herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu düzenlemesi yer almış; 66. maddesinde ise, Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür, hükmüne yer verilmiştir.

Dava konusu Yönetmeliğin dayanağı 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun "Genel amaçlar" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, Türk Milletinin bütün fertlerini, "Atatürk İnkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani ve manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek" Türk Milli Eğitiminin genel amaçları arasında sayılmış, aynı Yasa'nın "Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği" başlıklı 10. maddesinde ise, "Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir." kuralı yer almıştır.

Aynı Kanun'un 23. maddesinde de; milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olabilmek için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak, onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek.... İlköğretimin amaç ve görevleri, arasında sayılmıştır.

27.08.2003 gün ve 25212 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve dava konusu işlem tarihinde yürürlükte bulunan Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "İlköğretimin amaçları" başlıklı 5. maddesinin (b) bendinde 'öğrencilere, Atatürk ilke ve inkılaplarını benimsetme; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ve uluslar arası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, başkalarının haklarına saygı duyma, görevini yapma ve sorumluluk yüklenebilen birey olma bilincini kazandırmak'; (c) bendinde 'öğrencilerin, millî ve evrensel kültür değerlerini tanımalarını, benimsemelerini, geliştirmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak' ilköğretim kurumlarının amacı olarak belirtilmiştir. Aynı Yönetmeliğin "Genel ilkeler" başlıklı 6. Maddesinin (c) bendinde 'ilköğretim kurumlarının kuruluş ve işleyişi ile her türlü eğitim-öğretim programlarının hazırlanması ve uygulanmasında Atatürk ilke ve inkılaplarına uyulur. Evrensel değerler içinde millî kültürün öğrenilmesine ve geliştirilmesine önem verilir.' hükmü; (e) bendinde ise 'Eğitim-öğretim etkinlikleri; öğretim ilkeleri, öğrenci düzeyi, çevre özellikleri ve programda belirtilen esaslar dikkate alınarak 5 inci maddedeki amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve uygulanır.' hükmü

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin dava konusu "Öğrenci andı" başlıklı 12. maddesinde, İlköğretim okullarında öğrencilerin, her gün dersler başlamadan önce öğretmenlerin gözetiminde topluca öğrenci andını söyleyecekleri belirtilmiş, aynı maddede öğrenci andı;"Türküm, doğruyum, çalışkanım, İlkem; Küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak, yurdumu, milletimi özümnden çok sevmektir. Ülküm; yükselmek, ileri gitmektir. Ey Büyük Atatürk! Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim. Varlığım Türk varlığına armağan olsun. Ne mutlu Türküm diyene!" olarak belirlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 124. maddesinde; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkartabileceği hüküm altına alınmıştır.

İdari işlemlerin bir sebebe ve gerekçeye dayalı olması hukukun genel ilkelerinden olup, bu ilke genel anlamda düzenleme veya işlem yapan idareyi, uyguladığı ve düzenleme yaptığı alanda, doğru ve anlamlı olgular ortaya koymaya ve denetim yapmaya zorlar.

Diğer taraftan, idarelerin işlem tesis ederken Anayasa ve yasalarla çizilen çerçeve içinde takdir hakkına sahip oldukları açık ise de, bu takdir hakkı, serbestçe ve keyfi şekilde kullanılanabilecek bir durumu ifade etmeyip, kamu yararı ve hizmet gerekleri açısından hukuka uygun olarak temellendirilmiş olgularla desteklenmelidir.

Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesinin görünüşlerinden biri olan düzenli idare ilkesi gereği idarenin düzenleme yapma yetkisine sahip olduğu alanlarda, hukuka uygun olan uygulamayı sağlamak adına objektif düzenlemeler yapması ve istikrarlı uygulamalarda bulunması gerekmektedir.

Bu bağlamda; idarenin yetki sahibi olduğu alanlarda yapacağı düzenlemelerde, haklı bir neden olmadan yerleşik, istikrar kazanmış uygulamalarından ayrılması, sahip olduğu serbestiyi düzenli idare ilkesine ve bu ilkenin bağlı olduğu eşitlik ilkesine aykırı kullanması anlamına gelecektir.

Anayasanın 2. maddesinde yer verilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan devlettir. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, idarenin de düzenleyici işlemlerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Andımız adlı metni yürürlükten kaldıran dava konusu yönetmelik değişikliğinden önceki fiili

ve hukuki duruma bakıldığında, bu konudaki ilk düzenlemenin 10/05/1933 tarihli 101 sayılı Milli

Talim ve Terbiye Heyeti Kararı ile uygulamaya konulduğu, andın uygulanmasını teminen 18/05/1933 tarihli ve 1749/42 sayılı Genelgenin yayımlandığı, bu genelge üzerinde 1972, 1997 ve 2012 tarihlerinde değişiklikler yapıldığı, ayrıca, dayanağını 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunundan alan ve 07/08/1992 tarihli ve 21303 sayılı Resmi Gazete yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 10. maddesinde, öğrenci andına yer verilerek öğrenci andının ilköğretim kurumlarının ilk beş sınıfında her gün derslere başlamadan önce bahçede veya dershanelerde öğrenciler tarafından söyleneceği ifade edilmiş, bu Yönetmeliği yürürlükten kaldıran 27/08/2003 tarihli ve 25212 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yeni İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 12. maddesinde de küçük değişikliklerle aynı metin korunmuş, son yönetmelik değişikliği ile kaldırılan metin ile tamamen aynı olmamakla birlikte özü itibariyle benzer nitelikte olan öğrenci andı uzun yıllardır okullarda uygulanmıştır.

Metinde yer alan kavram ve ilkeler, Anayasamızda anlamını bulan kavram ve ilkeler olduğu gibi milli eğitim sistemimizin Kanun ve Yönetmelikte belirlenen, düzenlenen temel amaçlarını ortaya koymaktadır.

Olayda; idari istikrar oluşturacak biçimde çok uzun zamandır bütün devlet okullarında ve hatta özel okullarda genç nesillerin anayasal vatandaşlık temelinde aidiyetini güçlendiren ve öğrencilerde değer oluşumuna katkı sunan ve her sabah ders başlamadan önce okutulması şeklinde uygulanan öğrenci andının kaldırılması, ancak bu değişikliği hukuka uygun kılacak olan bir bilimsel gerekçeye dayanması halinde olanaklıdır. Aksi tutum, idarenin sahip olduğu düzenleme yetkisini ve takdir hakkını hukuka uygun kullanmadığı anlamına gelecektir.

Dava konusu düzenleme ile; öğrenci andının kaldırılmasını gerekli kılacak idarece yaptırılmış eğitim biliminin gerekleri ve pedagojik formasyon ilkeleri bakımından değerlendirmeler içeren dava dosyasına sunulmuş araştırma, inceleme ve tespit bulunmadığı, söz konusu öğrenci andının uygulanmaya başlamasından itibaren dayanağını teşkil eden Anayasal ve Yasal kurallarda bir değişiklik olmadığı gibi bu kuralları şekillendiren ve metinde de yer alan toplumsal değer yargılarımızın ve ilkelerimizin değişmesinin de mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, dava konusu kararı hukuki bir zemine oturtacak, idarenin takdir hakkını ve düzenleme yetkisini kamu yararı ve hizmet gerekleri uyarınca kullandığını ortaya koyacak yeterli bilimsel gerekçenin bulunmadığı, Türk Devletini ve Milletini ebediyete kadar yaşatacak, çağdaş uygarlığın ve medeniyetin ortağı ve öncüsü yapacak, toplumun ve kişilerin refah, huzur ve mutluluğunu sağlayacak yeni nesillerin yetiştirilmesi olan milli eğitim sistemimizin temel amaçlarını gerçekleştirmesini içerdiği itibariyle sağlamaya yardımcı olabilecek nitelikteki öğrenci andının kaldırılmasına ilişkin değişikliğin haklı ve hukuksal temellere dayandırılmadığı anlaşıldığından, dava konusu düzenlemede hukuka uyarlık görülmemiştir.

Kaldı ki, davalı idarenin savunma dilekçesinde dile getirdiği andın uygun olmayan hava koşulları ve fiziki koşullarda dahi söylenmesine ilişkin olarak ileri sürdüğü hususlar, öğrenci andının özüne ilişkin olmayıp icra ediliş şekline ilişkin olup, iddialar andın kaldırılmasını gerekli kılacak nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle,

1-Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Öğrenci Andı" başlıklı 12. maddesini yürürlükten kaldıran 8.10.2013 tarihli ve 28789 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesinin iptaline,

2-Aşağıda dökümü gösterilen 300,05 TL yargılama gideri ile kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.980,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, posta avansından artan miktarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 24/04/2018 tarihinde esasta ve gerekçede oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK
(X)

Üye
Ali İhsan
ŞAHİN

Üye
Ahmet Yahya
ÖZDEMİR
(XX)

Üye
Yücel
BULMUŞ

Üye
Tülay
BULGURCU

Yargılama Giderleri :
Harç gideri : 200,05 TL
Posta gideri : 100,00 TL
Toplam : 300,05 TL

KARŞI OY :

(X)- Dava, Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Öğrenci Andı" başlıklı 12. maddesini yürürlükten kaldıran 8.10.2013 tarihli ve 28789 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Dava konusu Yönetmeliğin dayanağı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun "Genel

amaçlar" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, Türk Milletinin bütün fertlerini, "Atatürk İnkılap ve

ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani ve manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek" Türk Milli Eğitiminin genel amaçları arasında sayılmış, aynı Yasa'nın "Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği" başlıklı 10. maddesinde ise, "Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir." kuralı yer almıştır.

Anayasanın "Yönetmelikler" başlığını taşıyan 124. maddesinde; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri kurala bağlanmıştır.

Anayasa ve yasalarla çizilen çerçeve içinde idarelerin işlem tesis ederken takdir hakkına sahip oldukları açıktır. Ancak bu takdir hakkı, serbestçe kullanılabilecek bir keyfiyeti ifade etmeyip, kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanılmalıdır.

Bu bakımdan; Milli eğitim sisteminin genel ve özel amacının Anayasa'nın başlangıç kısmında ve 1739 sayılı Yasa'da belirtilen konular doğrultusunda, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk Milletinin Milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, Türk Milletini çağdaş uygarlığın ve medeniyetin ortağı ve öncüsü yapacak, toplumun ve kişilerin refah, huzur ve mutluluğunu sağlayacak, insan haklarına saygılı nesiller yetiştirmek olduğu açık olup, bu niteliklerin öğrencilere sadece dava konusu andın okutulması ile kazandırılmayacağı tabiidir. Anayasa ve Yasa'da belirtilen amaç ve ilkelerin Milli eğitim sisteminde hangi yol ve yöntemle yerine getirileceği konusunun ise, davalı Bakanlığın takdir hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda; Anayasa ve Yasa'da belirtilen ilke ve niteliklerin benimsenmesi ve uygulanması ile ilgili ihtilaf bulunmamasıyla birlikte; ne şekilde uygulanacağı hususunda idarenin takdir hakkı bulunduğu ve dava konusu düzenlemede bu yönüyle hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddedilmesi gerektiği düşüncesi ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

**Başkan
Yüksel
ÖZTÜRK**

GEREKÇEDE KARŞI OY

(XX) - Dava, Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Öğrenci Andı" başlıklı 12. maddesini yürürlükten kaldıran 8.10.2013 tarihli ve 28789 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 1. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

İdarece zaman içinde gelişen ihtiyaçlar ve toplumdaki değişen koşullar gözetilerek dava konusu öğrenci andının lafzında 1933 yılından davaya konu düzenleyici işlemin yayım tarihine kadar değişiklik yapıldığı ve şartlar gerektiriyorsa yine değişiklik yapılabileceği tabii olmakla birlikte; Yönetmeliğe tabi tüm öğrencilere 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen "Genel amaçlar" ve yine aynı Kanun'un 10. maddesinde öngörülen "Temel hedefler" doğrultusunda birleşik bir amaç ve hedefe yönelme ve vatanın, milletin, devletin birliği ile insani ve ahlaki değerler duygusunu kazandırmak için hazırlanan ve istikrarlı biçimde uygulanan andın, gelişen şartlar ve ihtiyaçlara göre lafzında veya uygulama biçiminde değişiklik mi yapılması yoksa tamamen mi kaldırılması gerektiği yönünde; davaya konu düzenleyici işlemin tesisinden önce, andın ilk kabulünde Talim ve Terbiye Heyetinden alınan 10.05.1933 tarihli görüşe dayanılması sebebiyle, andın kaldırılması sırasında da Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı görüşüne başvurulmadığından davaya konu işlemde "yetki ve usulde paralellik ilkesi" bakımından hukuka uyarlık bulunmadığı düşüncesiyle çoğunluk kararına gerekçe yönünden katılmıyorum.

Üye
Ahmet Yahya
ÖZDEMİR